

**Η πίστωση προέρχεται από το Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2014 – 2020»
με συγχρηματοδότηση από το Ε.Γ.Τ.Α.Α. και συγκεκριμένα από την ΣΑ 082/1.
Ο Κωδικός ΣΑΕ του έργου είναι 2017ΣΕ08210000**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ : **ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ ΤΗΣ Τ.Κ. ΠΡΑΣΕ**
(Κωδικος ΟΠΣΑΑ: 0010966242)

ΥΠΟΕΡΓΟ 1: **ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ ΤΗΣ Τ.Κ. ΠΡΑΣΕ**
(CPV: 45112710-5/ Εργασίες διαμόρφωσης τοπίου για χώρους πρασίνου)

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ

Αριθμός μελέτης : 1 / 2012

**ΕΡΓΟ : ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ ΤΗΣ Τ.Κ. ΠΡΑΣΕ**

ΦΟΡΕΑΣ : ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 95.000,00 € (με ΦΠΑ)

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ : ΠΑΑ 2014-2020

ΧΡΗΣΗ : 2018

ΧΑΝΙΑ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2018

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΕΡΓΟ: ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ
ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ ΤΗΣ Τ.Κ. ΠΡΑΣΕ
ΦΟΡΕΑΣ: ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 95.000,00 €
ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ: ΠΑΑ 2014-2020

ΠΕΡΙΛΗΨΗ - ΣΚΟΠΟΣ

Ο Δήμος Πλατανιά στο πλαίσιο της ανάδειξης και αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς – διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου επισκέψιμων μνημείων - χώρων, αποφάσισε την εκτέλεση του έργου «**ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ ΤΗΣ Τ.Κ. ΠΡΑΣΕ**».

Το έργο αφορά την ανάδειξη και αξιοποίηση του μονοπατιού που συνέδεε για αιώνες την Επαρχία Σελίνου με την πόλη των Χανίων. Η διαδρομή είναι γνωστή ως Ενετική στράτα ή Βασιλική στράτα και εικάζεται ότι η κατασκευή της ξεκίνησε από την εποχή που πρωτοκατοικήθηκε η επαρχία Σελίνου.

Προβλέπεται η βελτίωση του ιστορικού μονοπατιού κυρίως με καθαρισμούς από τη βλάστηση που καλύπτει τα λιθόστρωτα τμήματά του, η στερέωση τμημάτων των αναλληματικών τοίχων που χρήζουν συντήρησης, η κατασκευή παρατηρητηρίου φύσης, η δημιουργία θέσεων ξεκούρασης, η τοποθέτηση εξοπλισμού αναψυχής και η παροχή πληροφοριών για την περιοχή. Για το σκοπό αυτό έχει συναφθεί η με αριθμό 5/2012 από 8-8-2012 Προγραμματική σύμβαση του Δήμου Πλατανιά με τον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σύμφωνα με τον Ν.3937/2011 (ΦΕΚ Α'60/31-03-2011) «*Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις*», με τις σχετικές παρατάσεις της.

Η μελέτη αποτελεί **δασοτεχνικό έργο του άρθρου 16 του ν. 998/1979**, συντάσσεται σύμφωνα με το Π.Δ.437/81 (ΦΕΚ Α' 120/1981) «*Περί μελέτης και εκτελέσεως δασοτεχνικών έργων*» και για τη σύνταξή της λαμβάνεται **υπόψη η Υ.Α. αρ.151344/ΦΕΚ Β'206/ 30-11-2017 «Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών χάραξης, σήμανσης, διάνωσης και συντήρησης των ορειβατικών – πεζοπορικών διαδρομών**». Το ύψος του προϋπολογισμού συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ (24%), είναι 95.000,00€. Θα εκτελεσθεί με χρηματοδότηση που αναμένεται να πιστωθεί προς το Δήμο Πλατανιά από το πρόγραμμα ΠΑΑ 2014-2020.

ΘΕΣΗ – ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Προσδιορισμός του ιστορικού μονοπατιού στο Νομό Χανίων

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται στην Τοπική Κοινότητα Πρασέ, που απέχει 31 χλμ από την πόλη των Χανίων ακολουθώντας τη διαδρομή Χανιά – Σούγια. Από το κέντρο του οικισμού Πρασέ προς Σούγια σε απόσταση 7,4 χλμ. απαντάται η διασταύρωση στη θέση Πέτρα Σελί, όπου με αλλαγή κατεύθυνσης προς Ομαλό (ανατολικά) και σε απόσταση 2,85 χλμ. προσεγγίζεται η αρχή του μονοπατιού.

Η έκταση στην οποία θα υλοποιηθεί το έργο είναι δημόσια.

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Γεωλογία – Ανάγλυφο

Οι στρωματογραφικές και τεκτονικές ενότητες που αποτελούν την γεωλογική δομή της περιοχής μελέτης, αρχίζοντας από τις νεώτερες και καταλήγοντας στις παλαιότερες, είναι:

Τεκτονικό κάλυμμα της ενότητας των Φυλλιτών–Χαλαζιτών.

Η ενότητα αυτή καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της υπό μελέτης περιοχής αλλά και ένα μεγάλο μέρος του ευρύτερου χώρου. Οι σχηματισμοί που συναντώνται στο τεκτονικό κάλυμμα είναι κυρίως μαρμαρυγικοί–ανθρακικοί ασβεστόλιθοι, φυλλίτες και χαλαζιακοί μεταψαμμίτες. Στα πετρώματα αυτά παρεμβάλλονται βασικά εκριξιγενή πετρώματα, κυρίως γύρω από τους οικισμούς Μεσκλών, Λάκκων, Ορθουνίου, Καράνου και Ζούρβας. Η ηλικία της ενότητας εκτείνεται μεταξύ Περμίου και Άνω Τριαδικού (200-215 εκ χρ. πριν)

Τεκτονικό κάλυμμα της ενότητας Ομαλού–Τρυπαλίου.

Οι σχηματισμοί της ενότητας αυτής βρίσκονται επωθημένοι στην ενότητα των Πλακωδών ασβεστόλιθων. Το κάλυμμα Τρυπαλίου αποτελεί το πρώτο τεκτονικό κάλυμμα της Κρήτης. Η μεγαλύτερη ανάπτυξή του γίνεται στην περιοχή του Ομαλού των Λευκών Ορέων. Τα πετρώματα που εμφανίζονται σ' αυτή την σειρά είναι μάρμαρα, κρυσταλλικοί ασβεστόλιθοι, δολομίτες και δολομιτικοί ασβεστόλιθοι. Συνήθως, αυτό το κάλυμμα περιέχει λεπτές κερατολιθικές ενστρώσεις ή βολβούς κερατολίθων, πράγμα που το καθιστά όμοιο πετρογραφικά με την ενότητα Ταλέα Όρη–Πλακώδεις ασβεστόλιθοι. Το πάχος του καλύμματος φθάνει τα 400 μέτρα, ενώ η ηλικία του σχηματισμού κυμαίνεται μεταξύ Τριαδικού και Κάτω Ιουρασικού. (230 εκ χρ. πριν)

2. Τοπογραφία

Ο Πρασές είναι ορεινός οικισμός του Δήμου Πλατανιά και βρίσκεται σε υψόμετρο 480 περίπου μέτρων. Το ανάγλυφο του εδάφους είναι έντονο με μεγάλες κλίσεις. Το έδαφος κατά το 80% περίπου είναι βραχώδες και κατά το 20% είναι γαιώδες- ημιβραχώδες.

3. Κλίμα

Τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω προέρχονται από επεξεργασία στοιχείων 20 ετών που συλλέχθηκαν από τον πεδινό σταθμό Αλικιανού (1971-1990) που βρίσκεται σε:

Υψόμετρο 68m, Γ. πλάτος 35° 20' Β., Γ. μήκος 24° 02' Α.

- **Ηλιοφάνεια:** Ο μέσος ετήσιος αριθμός ωρών ηλιοφάνειας ανέρχεται σε 2.485 ώρες.
- **Θερμοκρασία αέρος:** Η μέσες τιμές θερμοκρασίας κατά εποχή είναι: Χειμώνας 11,1°C, Άνοιξη 15,7°C, Καλοκαίρι 24,3°C, Φθινόπωρο 18,2°C. Η μέση ελάχιστη θερμοκρασία είναι 5,3 °C και η μέση μέγιστη 29,8 °C.

- **Σχετική υγρασία:** Οι μέσες μηνιαίες τιμές σχετικής υγρασίας κυμαίνονται από 56% κατά τους θερινούς μήνες, μέχρι 74% κατά τους χειμερινούς μήνες.
- **Βροχοπτώσεις:** Το μέσο ετήσιο ύψος βροχής είναι 850 χιλιοστά. Ο μισός όγκος των βροχοπτώσεων πέφτει το χειμώνα με βροχερότερους μήνες κατά σειρά τον Ιανουάριο, Δεκέμβριο, Φεβρουάριο και Νοέμβριο.
- **Άνεμοι:** Οι επικρατούντες άνεμοι είναι Δυτικοί και Βορειοδυτικοί μέσης εντάσεως. Όμως για λίγες ημέρες κατά το φθινόπωρο και την άνοιξη πνέουν ισχυροί νότιοι άνεμοι.

Η **θερμοβαθμίδα** υπολογίστηκε* για την Κρήτη $-4,2^{\circ}\text{C}/1000\text{m}$ και η **βροχοβαθμίδα** 61mm/100m. Η εποχιακή κατανομή των βροχοπτώσεων είναι όμοια με των πεδινών περιοχών.

4. Έδαφος

Τα εδάφη είναι πλούσια στις θέσεις που καλύπτονται από την βλάστηση, καθώς και στις θέσεις όπου έχουν κατασκευαστεί αναβαθμίδες οι οποίες συγκρατούν το χώμα που χαλαρώνει κατά τη χειμερινή περίοδο.

Λιγότερο εύφορα έως φτωχά είναι τα εδάφη σε μεγαλύτερα υψόμετρα, όπου έχει γίνει απόπλυση του εδάφους και αποκάλυψη του βραχώδους υποστρώματος.

5. Τύποι Οικοτόπων

Η ευρύτερη περιοχή του Τ.Α. Πρασέ χαρακτηρίζεται από τα παρακάτω οικοσυστήματα

Τραχεία πεύκη (*Pinus brutia*)

Είναι το κύριο είδος που συγκροτεί το πευκοδάσος του Πρασέ και είναι σε μίξη με κυπαρίσσι σε αναλογία περίπου 10:1.

Δάση Πλατάνου της Ανατολής (*Platanus orientalis cretica*)

Τα οικοσυστήματα πλατάνων εμφανίζονται κυρίως σε κοιλότητες λόφων και σε φαράγγια. Βρίσκονται σε θέσεις με υγρά, γόνιμα εδάφη. Στον υπόροφο υπάρχουν μυρτιές, αγριελιές, πικροδάφνες, κράταιγοι κ.α.

Οικοσυστήματα φρυγάνων. Καλύπτουν μεγάλες εκτάσεις των ορεινών περιοχών. Αποτελούνται από χαμηλούς θάμνους με αγκαθωτά κλαδιά και μικρά φύλλα. Βασικότερο χαρακτηριστικό του οικοσυστήματος είναι το φαινόμενο του διμορφισμού. Δηλαδή τα φυτά αντικαθιστούν τα μεγάλα χειμερινά φύλλα, με μικρά εαρινά, για να μειώσουν τη διαπνοή και να ανταπεξέλθουν στις συνθήκες ξηρασίας. Τα περισσότερα είδη περιέχουν αιθέρια έλαια. Κυρίαρχο είδος είναι η αστοιβίδα (*Sarcopoterium spinosum*), σε μίξη με θυμάρι (*Coridothymus capitatus*), σφάκα (*Phlomis fruticosa*, *Phlomis cretica*), λαδανιές (*Cistus* sp.), θρούμπα (*Satureja thymbra*), ρίγανη (*Origanum* sp.) ασπάλαθο (*Calicotome villosa*), κ.α.

Οικοσυστήματα αείφυλλων σκληρόφυλλων (μακί) με ρείκια και κουμαριές (*Erica manipuliflora*, *Arbutus unedo*). Αποτελούνται από θάμνους ύψους μέχρι 2m. Κυριαρχούν αείφυλλοι σκληρόφυλλοι θάμνοι με δερματώδη φύλλα για να περιορίζουν τη διαπνοή το καλοκαίρι όταν η ξηρασία γίνεται έντονη. Τα είδη που συναντώνται συχνότερα είναι το ρείκι (*Erica manipuliflora*), η κουμαριά (*Arbutus unedo*), το πουρνάρι (*Quercus coccifera*), ο σχίνος (*Pistacia lentiscus*), κ.α.

Καλλιέργειες

Κύρια καλλιέργεια είναι η ελιά (*Olea europaea*), η καστανιά (*Castanea* sp.) και δευτερευόντως εσπεριδοειδή.

*

Από 96 μετεωρολογικούς σταθμούς που ανήκουν στο ΥΠ.ΓΕ., στην ΕΜΥ, στο ΥΠΕΧΩΔΕ και στο ΙΓΜΕ.

6. Χλωρίδα

Μερικά δένδρα και θάμνοι που απαντώνται στην περιοχή μελέτης αναφέρονται ενδεικτικά παρακάτω:

Δενρώδης βλάστηση

Πεύκα	<i>Pinus brutia</i>
Κυπαρίσσια	<i>Cupressus sempervirens</i>
Σφενδάμια	<i>Acer sempervirens</i>
Πουρνάρια	<i>Quercus coccifera</i>

Θαμνώδης και χαμηλή βλάστηση

αστοιβίδα	<i>Sarcopoterium spinosum</i>
αχινόποδι	<i>Genista acanthoclada</i>
αγκαραθιά	<i>Phlomis lanata</i>
θύμο	<i>Corydanthus capitatus</i>
ρείκια	<i>Erica sp</i>

7. Πανίδα

Θηλασικά που διαβιούν στην περιοχή είναι το κουνάβι (*Martes foina*), ο ασβός (*Meles meles*), η νυφίτσα (*Mustela nivalis*), ο λαγός (*Lepus europaeus*), σκαντζόχοιροι, ποντικοί κ.α.

8. Κίνδυνοι

Ο σημαντικότερος κίνδυνος στην ευρύτερη περιοχή είναι η εκδήλωση πυρκαγιάς κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού ιδιαίτερα σε περιόδους μακράς ξηρασίας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Πληθυσμός – Ανάλυση

Ο Δ. Πλατανιά έχει πληθυσμό 18.622 κατοίκων (απογραφή 2001). Η Τοπική Κοινότητα του Πρασέ είναι ορεινή, έχει πληθυσμό 194 κατοίκων και έκταση 27.511 στρεμμάτων.

Στους **ορεινούς οικισμούς** παρατηρείται μείωση του πληθυσμού κατά τα τελευταία χρόνια. Αίτια της μεταβολής αυτής είναι:

- κοινωνικές συνθήκες, όπως ανάγκη για μόρφωση, συμμετοχή σε διάφορες δραστηριότητες κ.α.
- καλύτερες συνθήκες διαβίωσης,
- δυνατότητες εύρεσης εργασίας σε περισσότερους τομείς.
- Μετανάστευση προς το εξωτερικό αλλά και εσωτερική μετακίνηση του πληθυσμού προς τα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη) και από τον περιφερειακό χώρο προς τα Χανιά.

Απότομη αύξηση του πληθυσμού έγινε κατά τα έτη 2000-2001, με την εγκατάσταση μεταναστών στην ευρύτερη περιοχή, όπου ο πληθυσμός εκείνη την περίοδο αυξήθηκε κατά 30%. Σήμερα τείνει να σταθεροποιηθεί ο αριθμός των μεταναστών, με ποσοστό συμμετοχής της τάξης του 23% .

Οι κύριες **οικονομικές δραστηριότητες** του μόνιμου πληθυσμού είναι:

- ♦ Στον πρωτογενή τομέα η γεωργία, η κτηνοτροφία και η μελισσοκομία.
- ♦ Στον δευτερογενή τομέα που υστερεί σε ανάπτυξη, η μεταποίηση τοπικών προϊόντων.
- ♦ Στον τριτογενή τομέα η ανάπτυξη είναι ανερχόμενη με εμπορική και επιχειρηματική δραστηριότητα.

ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Αρχαιολογικοί – Ιστορικοί – Θρησκευτικοί κλπ. Χώροι

Στην ευρύτερη περιοχή σε γειτονικούς οικισμούς υπάρχουν ναοί όπως, στον οικισμό Χωστή υπάρχει ο ναός των **Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης** που κτίστηκε την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Απέναντι από το χωριό υπάρχει ο γραφικός παλαιός οικισμός Ασκίδα κρυμμένος μέσα σε πεύκα, πλατάνια, βελανιδιές, καστανιές, ελιές κ.τλ. Εκεί βρίσκεται και ο μικρός **βυζαντινός ναός (15ου – 16ου αιώνα) του Αγ. Νικολάου** με βυζαντινές τοιχογραφίες.

Στην κοιλάδα των Νέων Ρουμάτων της Κρήτης, στη θέση «Πεύκος», βρίσκεται ένας σημαντικός **πρωτομινωικός τάφος**, που έχει άμεση σχέση με τους σύγχρονους του κυκλαδικούς. Ένας δεύτερος θολωτός τάφος όμοιας κατασκευής, αλλά μικρότερων διαστάσεων, έχει ανασκαφεί σε άλλη θέση στην ίδια περιοχή, ενώ ίχνη πρωτομινωικών εγκαταστάσεων έχουν εντοπισθεί σε διάφορα υψώματα γύρω από την κοιλάδα των Νέων Ρουμάτων. Ο τάφος είναι μικρών διαστάσεων, θολωτός, κτισμένος με ποταμίσιες πέτρες και περιείχε ένα νεκρό σε συνεσταλμένη στάση και δύο αγγεία ως κτερίσματα. Αποτελεί νέο στοιχείο για την πρωτομινωική ταφική αρχιτεκτονική, καθώς οι μέχρι σήμερα γνωστοί στην Κρήτη τάφοι είναι μεγαλύτερων διαστάσεων, με πιο αντιπροσωπευτικούς τους μεγάλους κυκλικούς της Μεσαράς, όπου φαίνεται ότι θάβονταν τα μέλη ενός ολόκληρου γένους. Σε δοκιμαστική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο χώρο γύρω από τον τάφο βρέθηκαν διάσπαρτες πέτρες και λίγα όστρακα ανάμεσά τους. Το μνημείο αποκαλύφθηκε τυχαία το 1980. (Β. Νινιού – Κινδελή, αρχαιολόγος, Α.Τσίγκου, αρχαιολόγος)

2. Κυκλοφορία – Έργα υποδομής

Το κύριο οδικό δίκτυο αποτελείται από τον επαρχιακό δρόμο που οδηγεί στον Πρασέ και ακολουθεί τη διαδρομή Χανιά- Σούγια.

Είναι ασφαλτοστρωμένος και βρίσκεται σε καλή κατάσταση.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

1. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η εκτέλεση του έργου μπορεί να υποστηρίξει δραστηριότητες εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ενημέρωσης. Η διαδρομή αυτή θα μπορεί να αποτελεί μέρος μαθήματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και παρατήρησης της φύσης, σε συνδυασμό με μία μονοήμερη εκδρομή.

2. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Οι εν λόγω εργασίες κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου θα έχουν τις ακόλουθες επιπτώσεις:

- Κατά το στάδιο κατασκευής, είναι πιθανόν να προκληθούν μικρές εκπομπές σκόνης στην ατμόσφαιρα.
- Θα υπάρξει αύξηση της υπάρχουσας στάθμης θορύβου, η οποία δεν θα ενοχλήσει τους γύρω οικισμούς που βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση από το χώρο που θα εκτελεστούν οι εργασίες. Μικρή όχληση θα υπάρξει για τα μικρά ζώα του οικοπεριβάλλοντος τα οποία υπάρχει πιθανότητα να απομακρυνθούν, αλλά μόνο κατά το χρονικό διάστημα των εργασιών.

Λόγω της φύσης του έργου δεν υπάρχουν επιπτώσεις:

- στα νερά του ποταμού
- στη χλωρίδα (βλάστηση, καλλιέργειες)
- στη χρήση γης
- στους φυσικούς πόρους

Μετά την υλοποίηση του έργου θα υπάρξουν τα παρακάτω οφέλη:

- **Ανάδειξη ενός μνημείου μεγάλης ιστορικής αξίας.**
- **Αισθητική αναβάθμιση** του συγκεκριμένου τμήματος έργου.
- **Δυνατότητα αναψυχής** στο φυσικό περιβάλλον και **παρατήρησης** της άγριας φύσης.
- **Ενίσχυση δράσεων** των ορεινών περιοχών.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ- ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ- ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΙΜΩΝ- ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Η υπό μελέτη διαδρομή ξεκινά από την τοποθεσία Βατάλι (υψόμετρο 935μ.) της Τοπικής Κοινότητας Πρασέ του Δ. Πλατανιά και καταλήγει στον οικισμό Χωστή (υψόμετρο 570μ.).

Το τμήμα του μονοπατιού που διατηρείται σε καλή κατάσταση έχει μήκος 4.950 μέτρων και πλάτος κατά μέσον όρο 3 μέτρα. Είναι χαρακτηριστικά τα σκαλοπάτια που κατασκευάστηκαν ανά 10-15 μέτρα για την εξομάλυνση των κλίσεων, καθώς και ο αναλημματικός τοίχος συγκράτησης του εδάφους που σώζεται σε μεγάλα τμήματα της διαδρομής. Στο τέλος της διαδρομής εκεί που καταλήγει το παλιό λιθόστρωτο μονοπάτι, υπάρχει αγροτική οδός (σημείο τομής γ.πλάτος 35°22'37, γ.μήκος 023°52'38) η οποία οδηγεί στη Χωστή μετά από 2.750μ. (930μ χωματόδρομος, 1.820μ άσφαλτος).

Το συνολικό μήκος της διαδρομής είναι 7.700 μέτρα.

Ο βαθμός δυσκολίας είναι μικρός, το μονοπάτι είναι εύβατο. Στην αρχή του μονοπατιού πνέουν συνήθως ισχυροί άνεμοι, κυρίως βόρειοι- βορειοδυτικοί– δυτικοί.

Προσέγγιση στο σημείο εκκίνησης. Από την πόλη των Χανίων και από τον επαρχιακό δρόμο Χανιά - Βαμβακόπουλο - Αγιά - Αλικιανός - Σκινές - Χλιαρό- Νέα Ρούματα - Πρασές- προσεγγίζεται η θέση Πέτρα Σελί (διασταύρωση). Η αρχή του υπό μελέτη μονοπατιού βρίσκεται 2.850 μέτρα ανατολικά από τη διασταύρωση στο δρόμο για τον Ομαλό. (γ.πλάτος 35°32' 03, γ.μήκος 023°50'45 Παγκόσμιο σύστημα). Η κατεύθυνση που ακολουθείται είναι βορειοανατολική.

Για διευκόλυνση της περιγραφής η διαδρομή χωρίζεται σε τμήματα όπως παρακάτω:

Σημείο 1 έως και Σ.5. Από την αρχή του μονοπατιού μέχρι το ρέμα η απόσταση είναι 330μ. Η αρχή του μονοπατιού δεν είναι εμφανής, αφού καλύπτεται από πυκνή φρυγανώδη χορτολιβαδική βλάστηση από αστοιβίδα (*Sarcopoterium spinosum*), αχινόποδι (*Genista acanthoclada*), ασφάκα ή αγκαραθιά (*Phlomis lanata*), θύμο (*Corydanthus capitatus*), αλλά και θαμνώδη είδη όπως ρείκια (*Erica* sp) κα. Σε αρκετές θέσεις φαίνονται τα σκαλοπάτια πλάτους 3μέτρων, που είχαν κατασκευαστεί για την εξομάλυνση της κλίσης, καθώς και ο αναλημματικός τοίχος του μονοπατιού.

Στα πρώτα 330 μέτρα θα γίνει καθαρισμός από τη βλάστηση σε πλάτος 1,5μ. Εάν μετά τον καθαρισμό φανεί το παλιό λιθόστρωτο μονοπάτι με το τοιχίο και τα σκαλοπάτια, που είχε πλάτος 3 μέτρα, τότε θα συνεχιστεί ο καθαρισμός σε όλο το πλάτος. Χρειάζεται **ιδιαίτερη προσοχή και παρατηρητικότητα**, ώστε να μην γίνουν άσκοποι καθαρισμοί σε θέσεις που δεν απαιτείται. Τα σκαλοπάτια που έχουν διατηρηθεί και έχουν απόσταση μεταξύ τους 15-25μ είναι αυτά που φανερώνουν τη διαδρομή μέχρι το ρέμα. Προτείνεται να αρχίσουν οι εργασίες από τις θέσεις που γίνονται εμφανή τα σκαλοπάτια, το τοιχίο και το μονοπάτι και να συνεχίζεται ο καθαρισμός βλάστησης με κατεύθυνση προς την αρχή του μονοπατιού. Οι εργασίες σε αυτό το τμήμα πρέπει να γίνουν σε εποχή που οι καιρικές συνθήκες το επιτρέπουν (αργά την άνοιξη ή νωρίς το φθινόπωρο, όταν δεν πνέουν ισχυροί άνεμοι).

Σημείο 5 έως και Σ.10. Η απόσταση μεταξύ των σημείων είναι 725μ. Στο τμήμα αυτό της διαδρομής διατηρείται το παλιό μονοπάτι σε όλο το πλάτος του. Επίσης φαίνονται τα σκαλοπάτια και ο αναλημματικός τοίχος, που σε αυτό το τμήμα έχει μέσο ύψος 0,5μ. Ωστόσο στο τμήμα μεταξύ των σημείων 7-8 υπάρχει πεσμένος βράχος, κορμοί και κλαδιά από πεσμένα δένδρα τα οποία φράσσουν το μονοπάτι και πρέπει να απομακρυνθούν. Θα πρέπει ακόμη να απομακρυνθούν και τα χώματα που έχουν καλύψει το μονοπάτι σε μήκος 20 μέτρων και να αποκατασταθεί το τοιχίο

αντιστήριξης από το πρανές για ύψος περίπου ενός μέτρου, στα ανάντη του μονοπατιού. Σε όλο το μήκος του τμήματος αυτού υπάρχει αραιή βλάστηση από φρύγανα που πρέπει να εκριζωθεί, χωρίς να καταστραφεί το λιθόστρωτο τμήμα που διασώζεται.

Σημείο 10 έως και Σ.15. Η απόσταση μεταξύ των σημείων είναι 730μ. Στο τμήμα μεταξύ των σημείων 10-11 υπάρχουν δύο μικρά, ζωντανά, πεσμένα κυπαρίσσια που φράσσουν το δρόμο, τα οποία θα πρέπει να στερεωθούν μετά την επαναφορά τους, με τρεις πασσάλους για το καθένα, βαθιά τοποθετημένους στο έδαφος. Στο τμήμα 11-12-13 της διαδρομής γίνεται η είσοδος στο δάσος από κυπαρίσσια σε μίξη με πεύκο. Υπάρχουν επίσης σφενδάμια, πουρνάρια και πλούσιος υπόροφος από νεαρά δένδρα. Δεν απαιτούνται καθαρισμοί εδάφους. Θα γίνουν λίγες κλαδεύσεις στα χαμηλά σημεία που φράσσουν τη διαδρομή. Μετά το σημείο 14 η διαδρομή αρχίζει πάλι να φράσσεται από πυκνή φρυγανώδη βλάστηση για 200μ. Περίπου, όπου το μονοπάτι στενεύει και φαίνεται να έχει 1,5μ πλάτος. Τα τοιχεία κατά μήκος αυτού του τμήματος έχουν ύψος από 2-4 μέτρα και σώζονται σε καλή κατάσταση. Υπάρχουν μαρτυρίες ότι στην περιοχή αυτή φωλιάζουν γυπαετοί. Προτείνεται η τοποθέτηση παρατηρητηρίου πουλιών

Σημείο 15 έως και Σ.22. Η απόσταση μεταξύ των σημείων είναι 875μ. Σε αυτό το τμήμα υπάρχει το καλύτερα διατηρημένο κομμάτι της παλιάς στράτας. Ο αναλημματικός τοίχος έχει μέσος ύψος 1,20 μ. σχεδόν σε όλο το μήκος του εκτός από ένα τμήμα περίπου 200μ, όπου το τοιχείο έχει καταστραφεί. Στη συνέχεια επανεμφανίζεται σε καλή κατάσταση. Η διαδρομή περνά διαδοχικά από φρυγανώδεις και δασώδεις περιοχές. Στο σημείο 16 κυριαρχούν τα πεύκα, ενώ στο σημείο 19 τα κυπαρίσσια.

Στο σημείο 20 είναι η θέση από την οποία φαίνεται το βόρειο τμήμα του Νομού Χανίων, από το Κολυμπάρι μέχρι την πόλη των Χανίων. Οι παρεμβάσεις στο τμήμα αυτό περιλαμβάνουν τοποθέτηση παγκακίου, απομάκρυνση της αραιής φρυγανώδους βλάστησης και στερεώσεις και συμπληρώσεις του αναλημματικού τοίχου.

Σημείο 22 έως και Σ.25. Η απόσταση μεταξύ των σημείων είναι 500μ. Στο τμήμα 23-25 ο αναλημματικός τοίχος έχει καταστραφεί λόγω της απορροής ομβρίων υδάτων. Η στράτα έχει καλυφθεί από τις κατολισθήσεις και το πλάτος του μονοπατιού είναι μόλις 30-40 εκ. Στη θέση αυτή και για μήκος 200μέτρων θα γίνει καθαρισμός από τη βλάστηση, απομάκρυνση των καταπτώσεων και στερέωση και συμπλήρωση του αναλημματικού τοίχου όπου απαιτείται.

Σημείο 25 έως και Σ.30. Η απόσταση μεταξύ των σημείων είναι 660μ. Ο αναλημματικός τοίχος διατηρείται σε καλή κατάσταση εκτός από ένα τμήμα 15 μέτρων, όπου απαιτείται στερέωση και συμπλήρωση. Η επιφάνεια του μονοπατιού έχει καλυφθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος από πυκνή φρυγανώδη βλάστηση που θα καθαριστεί. Από το τμήμα αυτό της διαδρομής φαίνεται σε απόσταση το καλύτερα διατηρημένο τοιχείο μήκους 30μ. και ύψους έως 6μ.

Σημείο 30 έως και Σ.35. Η απόσταση μεταξύ των σημείων είναι 320μ. Το μονοπάτι καλύπτεται από φρυγανική βλάστηση στο μεγαλύτερο τμήμα του και ο τοίχος χρειάζεται συμπλήρωση και στερέωση για μήκος 40μ και ύψος 1,5μ. Η βλάστηση που κυριαρχεί είναι φρυγανική, ενώ υπάρχουν και μεμονωμένα δένδρα στη διαδρομή όπως πουρνάρια και σφενδάμια.

Σημείο 35 έως και Σ.40 ΤΕΛΟΣ. Η απόσταση μεταξύ των σημείων είναι 810μ. Στο τελευταίο αυτό τμήμα της στράτας υπάρχουν πολλές στροφές που εξομαλύνουν την κλίση της καθόδου. Το μονοπάτι έχει πολύ μεγάλο πλάτος (4,3μ) όπως φαίνεται από τα διαμορφωμένα σκαλοπάτια που σώζονται. Σε κάποιες θέσεις μεταξύ των σημείων 36-37 υπάρχει σύγχυση ως προς τη διαδρομή που πρέπει να ακολουθηθεί, ωστόσο η διαφορετική τεχνοτροπία χτισίματος των τοίχων των δύο διαφορετικών μονοπατιών δείχνει ότι πρέπει να είναι μεταγενέστεροι της αρχικής

στράτας. Το τοιχίο της στράτας έχει μέσο ύψος 2μ. Στο τμήμα αυτό θα γίνει καθαρισμός αραιής βλάστησης σε όλο το μήκος του. Σε τμήματα του αναλημματικού τοίχου συνολικού μήκους 40μ. θα γίνουν συμπληρώσεις και στερεώσεις. Στο τέλος της διαδρομής θα γίνει απομάκρυνση των βράχων που έπεσαν και φράσσουν το μονοπάτι.

ΤΕΛΟΣ ιστορικού μονοπατιού έως Χωστή. Η προσέγγιση στη Χωστή μπορεί να γίνει είτε ακολουθώντας την αγροτική οδό για μήκος 2.750μ (930μ χωματόδρομος, 1.820μ ασφαλτός), είτε από παλαιό μονοπάτι που διέρχεται από ιδιοκτησίες και έχει μήκος 1.500 μέτρων

Οι στερεώσεις και συμπληρώσεις του αναλημματικού τοίχου θα γίνουν όπου απαιτείται, με υλικά της περιοχής και με τον ίδιο τρόπο κατασκευής που είχαν κατασκευαστεί τα διασωθέντα τμήματα.

Η βλάστηση που θα αφαιρεθεί θα απομακρυνθεί από το χώρο και δεν θα απορριφθεί στα κατάντη της διαδρομής.

Πινακίδες θα τοποθετηθούν σύμφωνα με το άρθρο 9 της Υ.Α. αρ.151344/2017 (ΦΕΚ Β'206/ 30-01-2017):

Δύο (2) πινακίδες υποδοχής μία στην αρχή της διαδρομής και μία στο τέλος της διαδρομής. Η πινακίδα θα περιέχει πληροφορίες σύμφωνα με την παράγραφο α' του άρθρου 9 της Υ.Α. αρ.151344/2017 και ειδικότερα συντεταγμένες, υψομετρική διαφορά, υψόμετρα, επισημάνσεις για το χρόνο πορείας, το βαθμό δυσκολίας, τα σημεία στάσης, τα σημεία ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, τους βασικούς κανόνες συμπεριφοράς την ίδια ευθύνη του επισκέπτη κλπ. Πριν την καταχώρησή τους θα ενημερωθούν ο Δήμος Πλατανιά και οι κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες.

Δέκα έξι (16) πινακίδες κατεύθυνσης σύμφωνα με την παράγραφο β' του άρθρου 9 της Υ.Α. αρ.151344/2017 μία ανά 300μ με επιπλέον αναγραφή χιλιομετρικών αποστάσεων. Οι πινακίδες θα είναι αμφίδρομης κατεύθυνσης.

Μία (1) ετικέτα σήμανσης σύμφωνα με το άρθρο 10 της Υ.Α. αρ.151344/2017 θα τοποθετηθεί στο υποστύλωμα της πρώτης πινακίδας κατεύθυνσης.

Μία (1) πινακίδα με ετικέτα πιστοποίησης, σύμφωνα με την παράγραφο στ' του άρθρου 9 της Υ.Α. αρ.151344/2017 θα τοποθετηθεί στην αρχή της διαδρομής.

Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία:

- Στις θέσεις 1,2,3, οι τοπικές καιρικές συνθήκες χαρακτηρίζονται από ισχυρούς ανέμους καθ'όλη τη διάρκεια του έτους.
- Από τη θέση 8 φαίνεται σε απόσταση περίπου 200μ., χαμηλά στη βορειοδυτική πλευρά η πηγή που έχει νερό ακόμη και κατά τους θερινούς μήνες.
- Από τη θέση 10 φαίνεται ο ποταμός που διασχίζει την περιοχή Πλάτανος ή Ποτιστήρι.
- Από τη θέση 13 φαίνεται το φαράγγι του Πρασέ.
- Από το σημείο 25 φαίνεται ο Αγ. Νικόλαος, εκκλησία με καλά διατηρημένες τοιχογραφίες
- Βόρεια του σημείου 26 φαίνεται ο οικισμός Χωστή.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΧΑΝΙΑ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2018

ΣΥΝΤΑΞΗ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΡΩΠΗ
Δασολόγος Π.Ε.

**Η ΠΡ/ΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ**

ΑΝΤΩΝΙΑ ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗ
Πολιτικός Μηχανικός Π.Ε.

**Η Δ/ΝΤΡΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

ANNA ΚΑΚΑΒΕΛΑΚΗ
Πολιτικός Μηχανικός Π.Ε

**ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ-ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ
Η Δ/ΝΤΡΙΑ ΔΑΣΩΝ ΧΑΝΙΩΝ**

ΠΟΛΥΜΝΙΑ ΣΚΛΑΒΑΚΗ